

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJNER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 3 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 252. szám.

Kedd, nov. 3.

A keleti kérdés.

— nov. 3.

A keleti kérdés tüze még mindig nem csillapul s a helyzet még mindig zürzavaros. Ilyen körülmények között minden illetékes helyről jövő nyilatkozat iránt érthetőleg fokozott a figyelem, mert mindenki szeretne legalább megközelítőleg tájékozódni, hogy miképen fog a helyzet a keleti kérdésben kialakulni.

Érthető ennélfogva az a nagy feltűnés is, amelyet az egyik előkelő francia lap munkatársának beszélgetése kelt, a melyet egy olyan személyiséggel folytatott, akinek joga van Aehrenthal báró közös külügyminiszterünk nevében beszélni.

Az illető államférfiúnak a keleti kérdésben mondott nyilatkozata az angol felfogás fejtegetésével kezdődik. Azt mondja, hogy azt a nagy izgalmat, amelyet Angliában Bosznia annexiója keltett, két körülménynek lehet tulajdonítani. Először annak, hogy a legutóbbi nyár eseményei és a török alkotmány helyreállítása óta az angol kabinet tisztára törökbarát politikát követ, másodsor annak a pusztán formális oknak, hogy Angliában a berlini szerződés által teremtett helyzetnek minden változását a hatalmak beleegyezésétől tették függővé.

Az orosz agitációnak magyarázata az, hogy a japán háboru szerencsétlen kimenetele óta Oroszországban ismét nagyon érdeklődnek a közeli Kelet iránt és erős áramlat nyilvánul meg abban az irányban, hogy Oroszország nagyobb súlyt helyezzen azon szerepére, amelyre mint az összes szlávokat védő hatalmasság hivatva van.

Franciaország jelenleg a nemzet-

közi viszonylatokban valóban kimagasló pozíciót foglal el, mert a köztársaság kormányja, áthatva a béke fenntartásának óhajától és Ausztria-Magyarország iránt való őszinte rokonérzéstől eltekintve, oly közvetítő szolgálatot teljesít, amely a legmelegebb elismerésre méltó. Franciaországnak teljesen önzetlen akciója annál értékesebb, mert ez a hatalom, Oroszország szövetségese s Anglia intim barátja, mindenekfelett hivatva van e szerepre. Az adott körülmények között Franciaország ugyszólván az a hid, amely a hármasszövetséget összekapcsolja.

Az ottomán kormánynak Bosznia annexiója elleni tiltakozása senkit sem lepett meg; mert ha van hatalom, amelynek valamelyes joga van e tény ellen kifogást emelni, hát ez a porta. De ez egyáltalán ne jelentse azt, mintha ezzel helyesen cselekedett volna, mert hiszen a Szandzsák kiűritése nagyon is reális rekompensációt nyújt tisztára ideális jogok ellenében. Sőt Ausztria-Magyarország ezentul is a hagyományos barátság viszonyát óhajtja folytatni Törökországgal és politikájának általános irányzata tisztára konzervatív. A porta tehát nagyon jól teszi, ha végre is belátja, hogy Ausztria-Magyarországban benső barátjára lehet.

Ami Szerbiát illeti, az a szenvedélyes mozgalom, amely ott megindult és azok a nagy garral hirdetett reklamációk semmi irányban sem jogosultak. A szerbek azért, mert Ausztria-Magyarország annektálta Boszniát és Hercegovinát, rekompensációt követelnek és földsváot akarnak, a mely megnyissa nekik az utat az adriai tengerhez.

Nos hát az, hogy Bosznia a mienk, nemp usztán a berlini szerződésen, hanem Oroszországgal már előbb létrejött megállapodásainkon alapszik. Azután meg a san-stefanói előzetes béke sem tartalmaz semmit Szerbia azon kívánságáról, hogy eljusson a tengerig. Ha a belgrádi kabinet kedvezőnek hiszi az alkalmat arra, hogy magának hasznót biztosítson, miért nem követel Bulgáriától is rekompensációt, a mely éppen imént proklamálta függetlenségét? Hiszen Kelet-Rumélia jogállásának megváltozása nemzetközi szempontból sokkal nevezetesebb, mint az a változás, amely Bosznia és Hercegovina helyzetében állott elő, amelyeknek okkupációját Bonfils és más jogtudósok már régóta „leplezett annexió“-nak nevezték.

Az illető államférfiú azzal végezte azután nyilatkozatait, hogy Ausztria-Magyarország a maga részéről mindenekelőtt folytatni akarja a tárgyalásait Törökországgal és e hatalommal megegyezést akar elérni. A szándékolt megegyezést azután a hatalmak areopágja utólag elfogadhatja és szentesítheti.

Az Országos Ipartanács. Most fejezte be tanácskozásait az Országos Ipartanács állandó bizottságának ipari, kereskedelmi és munkásügyi osztálya, amely a kereskedelmi miniszteriumban Wekerle Sándor miniszterelnök elnöklésével ülésezett. A tanácskozásokon tárgyalás alá vették az ipari munkának vasárnapi és ünnepnap szüneteléséről szóló törvényjavaslatnak második szövegü előadói tervezetét. A tanácskozás folytatásaképpen az ipartanács teljes ülése legközelebb fog az előadói tervezettel foglalkozni.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Öt louis.

Tizenhat éves koromban sápadt, lázas szemű kamasz voltam; egy női vendéglőbe jártam abban az időben és gyermekesen fenhéjzva táncoltattam a nőket, pedig bizony egyet sem ismertem még meg közülök.

Ugy emlékszem rá, mintha csak tegnap látam volna utoljára. A gazdáját Adélenek hívták. Nem bánta, akármit csinálók a vendégeivel. Megesikpedtem őket, az érzékeny részükön megmecsiklandoztam, meghuztam a hajukat és megfrieskáztam meztelen karjukat. Egy rossz nevelésű gyermeknek minden csinyját elkövettem. De ha meglátta, hogy már nem iszom, rögtön rám kiabált:

— Hé! te, odalent, úgy látom, szomjas vagy. Mivel szolgáljanak ki?

Tudtam, mit akar mondani. Megtapogattam a tárcámat és azt feleltem:

— Eleget ittam már ma este. — Nem volt több pénzem.

Ilyenkor Adéle méltósággal mondta:

— Ha eleget ittál, eredj, fekdj le, engedd át a helyet az új vendégnek.

Egy este belépve a korcsmába, kellemetes meglepetéssel láttam, hogy egy egész csapat huri mulat a teremben. Mindjárt fölkelte a figyelmem egy gyönyörű termetű, kemény nézésű, fekete szemű andaluziai leány. Egész komolyan megszeppentem tőle. De ez nem tartott sokáig. Hogy megmutassam neki, hogy én kedvence vagyok a társaságnak, előbb a társnőivel

követtem el minden tudományomat, de rettenetesen unatkoztam velük, mert egyre a szép idegen izgatótt. Ninonnak hívták. Egyszerre hirtelen odaléptem hozzá és egy szép, egészséges fricskát paltantottam el az arcán. Megfordult, hidegen felkapta a poharát és egyenesen a fejemnek vágta. Szerencsémre lehajoltam és a pohár a falon tört el. Ninon dühös lett és kiabálva jött nekem:

— Ostoba kölyök, szemtelen, meg ne próbálja még egyszer, mert nem a poharamat vágom az arcába, hanem olyan két dőfést kap a hasába, hogy elmehet vele. Hülye. Ha a majomkodása gyönyörködteti a többieket, én undorodom tőle, ér i? Meg ne próbálja még egyszer.

És én ámulva hallgattam, hogy Adéle az új vendégnek ad igazat.

— Igaz, ez a gyerek már igazán türhetetlen...

Kissé sápadtan ültem le és mindenféle gorombaságot morogtam. Körülbelül tizenöt napig törtem a fejem a boszun. Ez idő alatt azzal büntettem magam, hogy nem léptem be a korcsmába.

— Na, már nem haragszol? — kérdezte tőlem Adéle, mikor ujra elfoglaltam a régi helyemet a korcsmában.

Ninonhoz nem mertem szólani. Egész komolyan szerelmes voltam bele. Csak egy pár nap mulva mertem elé állani és kezét nyujtani neki:

— Nos, harag nélkül, — mondtam.

Hidegen nyujtotta ide a mutatójúját:

— Harag nélkül.

— Mit iszik?

Koccintottunk és én mohó vágytól ragyogó szemmel néztem rá.

— Ninon, nekem biznyságra van szükségem, hogy nem haragszik. Vigyen el magához, ez lesz a legjobb bizonyíték.

— Ah! Kicsikém, — mondta kicsit gunyóldva, — annak meg kellene fizetni az árát.

— Tíz frank.

— Tréfál? Mi az ördögöt csináljak én tíz frankkal? Ne beszéljen róla; nagyon drága vagyok én magának.

Nagyon szerencsétlennek éreztem magam. Sok zaklatásra végül megmondta, hogy száz frank az ára. Megígértem neki, hogy meglesz. Tudtam, hol tartja apám a pénzt és másnap este diadalmasan mutattam Ninonnak az öt loist. Éjfél után két órakor kart-karba öltve mentünk a Ninon lakása felé.

A pásztoróra végén ébredtem tudatára annak, hogy mit tettem. „Drágán fogod még megfizetni ezt az órát“ — gondoltam kétségbeesve. Remegve mondtam Ninonnak:

— Sietek, félek, hogy a szüleim nyugtalanok...

— Igazad van: a szülőknek nem szabad nyugtalanúságot okozni.

— Szerencsémre látom, hogy neked jó szived van...

Hosszu csend támad.

— Ninon, Ninon, — szóltam ujra könnyes szemmel — meg kell neked vallanom valamit, ezt az öt loist, látod, ez az...

— Mit akarsz már vele? — kérdezte bosszusan.

— Ezt én loptam.

— Loptad?

NEIZER ÉS GOLDSCHMIDT FÉRFI-, NŐI- ÉS GYERMEK-RUHA RAKTÁRA HUNYADI-(FŐ-)JUTCA. NAGYBECSKEREK

Az őszi és téli idényre óriási választékban érkeztek a legújabb divatu férfi- és gyermek-öltönyök, felöltők, téli kabátok, utazó bundák, téli nadrágok, lábzsákok, szőrmével bélelt szövet- és bőrkabátok, ugyszintén a legújabb divatu

női raglanok, paletok, rövid kabátok és mindennemű szőrme boák (collier) a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig. SZABOTT ÁRAK.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 órától kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 3/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfürdő. A kádfürdő reggel 6-ig este 7-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 óráig este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 óráig este 10-ig.

A szabad iskola november havi előadásai a következők:

November 4-én fél 8-tól fél 9-ig Magyar irodalom; fél 9-től fél 10-ig Fizika.

November 7-én fél 8-tól fél 9-ig Történelem; fél 9-től fél 10-ig Gazdasági földrajz.

November 11-én fél 8-tól fél 9-ig Történelem; fél 9-től fél 10-ig Gazdasági földrajz.

November 14-én fél 8-tól fél 10-ig Magyar irodalom.

November 18-án fél 8-tól fél 9-ig Fizika; fél 9-től fél 10-ig Gazdasági földrajz.

November 21-én fél 8-tól fél 9-ig Történelem; fél 9-től fél 10-ig Gazdasági földrajz.

November 25-én fél 8-tól fél 9-ig Történelem; fél 9-től fél 10-ig Magyar irodalom.

November 28-án fél 8-tól fél 9-ig Fizika; fél 9-től fél 10-ig Nemzetgazdaságtan.

November 9. Közig. bizottság ülése.

Személyi hir. Botka Béla főispán tegnap este hivatalos ügyekben Budapestre utazott.

A vármegyei tisztikar köréből. A vármegye főispánja Erdőgh Virgil tb. aljegyzőt a központból a nagyszentmiklósi főszolgabíróhoz, Novák Károly tb. szolgabíróhoz pedig Nagyszentmiklósról a központba áthelyezte.

Ellenőrző tisztizemle Nagybecskerekén. Holnap tartják meg Nagybecskerekén a szokásos ellenőrző tisztizemlét egy közös, mint a honvédelmi tiszteletben. A szemlén, mely reggel 8 órakor kezdődik, a kerületbe tartozó összes tartalékos tisztek kötelesek jelentkezni.

A szabad iskola megnyitása. A kulturális egyesület nagybecskereki szabad iskoláját, mint már említettük, holnap, november 4-ikén este fél 8 órakor nyitja meg a felső kereskedelmi iskolában. Holnap egyúttal megkezdődnek az előadások is és pedig az első óra fél 8-tól fél 9-ig a magyar irodalom lesz, a második óra fél 9-től fél 10-ig a fizika. A szabad iskolára ismételten felhívjuk a közönség érdeklődését.

Vasutmegnyitások a délvidéken. A resicza-bogszáni széles nyomtávú helyi érdekű vasut már teljesen elkészült és a teherforgalomnak november 7-én, a személyforgalomnak pedig november 9-én lesz átadva. A karánsebes-hátszegi vasut megnyitását,

— Igen.

— Hát aztán?

— Hát, hát, lehet, hogy az apám becsukat érte...

— Ugyan, ne tréfálg. A te apád, biztosítalak róla, sokkal jobb szívű annál.

— Tévedsz, Ninon, a bátyám éppen így lopott egyszer és a nagykorúságáig mindig a javítóintézetben volt.

Sirva fakadtam és térdre borultam az ágya előtt:

— Kérlek, könyörgöm, ne légy ki ennek a rettenetes büntetésnek...

— Mit törődöm én veled, hogy elvisznek-e, vagy sem. Minek loptál?

— De nemcsak rólam van szó, rólad is, szegény Ninonom.

— Rólam?

— Igen; ha apám megtudja, hisz akkor azt mondják, te vagy a csábító és elítélnék...

Ninon elsápadt. Sokáig nézett a szemembe. Habozott, mit tegyen, végül az arcomba vágta az öt louisit:

— Nesze. Piszkos, majd adok én neked, tolvaj... Akasztófán fogsz elpusztulni, ezt én mondom neked... Magaddal rántanál a gyalázatba?... Hanem a korcsmába be ne tedd többet a lábad, azt megmondom, mert mindenki ismeri fog, nyomorult kölyök. Alávaló, gazember...

Közben összekerestem az öt louisit és leforrázva somforpáltam el s ott hagytam Ninont a lehető legjodasabb, megokoltabb düh közepette. Később, ha eszembe jutott, mindig arra gondoltam, hogy talán nagyon is erősen bünhődött az én első megszegényenitésemért.

Hugues Parnteau.

mely október hó 31-ére volt kitűzve, elhalasztották november hó 11-ére, amely napon egy a teher-, mint a személyszállítás a forgalomnak átadatik Karánsebes és Alsóbolár állomások között. A vonal többi részét december elején nyitják meg, amikor elkészül a fogaskerekű vasut pályája is.

Utóállítás. Csütörtökön, november hó 5-én reggel 9 órakor a Rezső-laktanyában utóállítás lesz, amelyen az összes állításkötelesek tartoznak jelentkezni.

Nyilvános köszönet. Kónya Ferenc itteni papucos és felesége Mindszentek napja alkalmából 40 darab kalácsot és ugyanannyi szép gyümölcsöt küldött a városi menedékház szegényei számára, mely nagylelkű adományért a város polgármestere ez uton mond köszönetet a városi szegények nevében.

Tanitógyűlés. Jánosföldről írják lapunknak: A Délmagyarországi Tanitógyűlés módosított párdányi fiókköre okt. hó 29-én Jánosföldön tartotta rendes őszi gyűlését. Reggel 8 órakor a tagok résztvettek Hausladen Miklós elhunyt ivándai kartárs lelkiüdvéért tartott gyászistentiszteleten, utána az állami iskolába vonultak, ahol a gyűlés lefolyt. Krachtusz Vencel fiókköri elnök megnyitójában lendületes szavakban emlékezett meg az iskolán kívüli közoktatásról és megnyitja a gyűlést, mire Herf Jakab jánosföldi állami tanító nagyon sikerült gyakorlati tanítást tartott az V-VI. osztályban — Szent István a népiskolában — címen. Elvezetes tanítását a fiókkör jegyzőkönyvi dícséretben részesítette. Weiszgerber Ferenc jánosföldi tanító előadást tartott — Fiókkörünk feladata és működése — címen, sikerült előadását a kör jegyzőkönyvi dícséretben részesítette. Következett az alelnöki állás betöltése, melyre egyhangulag Trinkl Alajos újvári tanító választott, egyébb kisebb ügyek elintézése után az ülés véget ért. Délben bankett volt, mely a legkedélyesebb hangulatban folyt le.

Versecz közgyűlése. Mint Verseczről jelentik, Versecz város törvényhatósági bizottsága tegnapelőtt tartotta Nehrebeczky György dr. főispán elnöklésével közgyűlést, amelyen elhatározták, hogy miután a városi mérszárkék felállítását a közlelmézést sokkal olcsóbbá tette, szabályrendeletet készít és vásárcsarnokot létesít a közlelmézést rendezése végett. A közgyűlés Nehrebeczky főispánnak köszönetet szavazott a kultuszminiszter által Verseczen felállítandó tanfelügyelői kirendelési kirendelés érdekében tett fáradozásaiért. A közgyűlés a jövő évi költségvetést 1.000.000 koronában állapította meg, a melyre 800.000 korona fedezet van. A hiányzó 200.000 korona fedezésére 80 százalékos pótdát vetnek ki. A közgyűlés végül elhatározta, hogy a városi 1000 holdas erdőnek házi kezelésbe való vétele végett újból felír a belügyminiszterhez.

Az új zentai hid megnyitása. Mint Zentáról jelentik, ott a múlt héten ment végbe nagy közönség élénk érdeklődése mellett az ujonnan épült zentai Tisza-híd végleges forgalomba adása.

A régi rácos fahíd még 1904. év tavaszán a jobbparti pillér lecsuszása következtében beomlott. Négy év telt el, míg az új alkotás a forgalomnak átadható volt. — Az új hid kö alépitmény és vas felszerkezettel a helyi érdekű vasuti forgalom céljaira is alkalmas módon épült és a forgalomba helyezésnél a „Kossuth-híd“ nevet nyerte. — A hid három, egyenként 94 méter széles nyílással és 65 méter szélesre épült, melyből 53 m. a kavicsolt kocsis és vasuti pályára; 06—06 méter pedig a kerékhárító gyalogjárókra esik. A hid összes építési költsége 1.525.000 koronát tesz ki. — Ezzel az új és kétségkívül fontos közgazdasági alkotással a Tisza Szegedtől számított alsó szakasza is állandó áthidalást nyert.

Perdöntés. Balambér ur pörben áll Csengele urral. Amikor perdöntés előtt állt a dolog, Balambér így szólt az ügyvédjéhez:

— Ügyvéd ur, én szívesen küldenék a bírónak száz darab legfinomabb szivar.

— Megbolondult! Még csak az kéne. Akkor biztosan elveszíténé a pört.

— No jó, hát nem küldök — mondja elszontyolodva Balambér ur...

Elérkezett a tárgyalás napja és Balambér megnyeri a pört. Az ügyvéd gratulál neki, mire Balambér így szól:

— Lásza ügyvéd ur! Ki tudja mi történt volna, ha a bírónak nem küldöm el a szivarokat.

— Micsoda? Hát elküldte?

— Igen, — de Csengele névjegyével.

A délvidéki utazók egyesülete. Temesvárott a kereskedelmi körök élénk érdeklődése közt alakult meg tegnapelőtt a Délvidéki Kereskedelmi Utazók Egyesülete, mely régen érzett hiányt lesz hivatva betölteni a kereskedelmi utazók körében. Az alakuló ülésen megalakították a tisztikart is s megválasztották ügyvezető elnökke: Wiedner Gusztávot, alelnökké Dénes D. H.-t, titkárrá Paaf Aladárt, ügyesszé Groszmann Samu dr.-t, igazgatósági tagokká pedig a következőket: Carrer Carlót, Drechsler Róbertet, Deixner Józsefet, Flesch Samut, Feldbauer Lajost, Friedmann Adolfot, Fränkl Rikárdot, Goldmann Adolfot, Hegedüs Emilt, Huszár Samut, Halbherr Henriket, Klein Bernátot, Löwenbein Józsefet, Löwy Józsefet, Naschitz M. H.-t, Neumann Mórt, Neumann Alfrédet, Polák Izsót, Suchanek Vincét, Wegscheider Istvánt és Windholz Ignácot.

Mühle rózsakatalógusa. Előttünk fekszik Mühle Árpád kitűnő hírű temesvári rózsagyógytelepének most megjelent rózsakatalógusa. A katalógus páratlan elegáns külső kiállítása ép úgy, mint a nagy szeretettel és szakértelemmel összeállított tartalma a közönséges, sablonos árjegyzékek nivója fölé messzi emelik. A rózsatenyésztését, szaporítását és gondozását lapidaris rövidséggel és éles tárgyilagossággal szerkesztett utasítások alakjában magyarázza, melyektől a rózsabarát gyakran több és megbízhatóbb tanácsokat meríthet, mint hosszu és körülményes fejtegetésekből. A rózsagyövek jellemzése, dacára a szűk kereteknek, kimerítő és több mint 1000 fajta talált ezen műben felvételt. Ezen óriási gyűjtemény a temesvári tenyészetekben a pedáns gondossággal tartatik szemmel, a növények racionális és példás tenyésztési módszerrel szaporítatnak. E rózsá növények szépsége és bujasága a monarchia határán túlterjedő kiváló hírnévnek örvend. Ezen rózsá-árjegyzék, mely bárkit okszerű rózsatenyésztővé képez, ingyen és bérmentve küldetik meg. Iránta „Mühle Árpád rózsagyógytelepéhez Temesvár“ kell fordulni.

Rejtélyes holttest. Rejtélyes eset foglalkoztatja a magyarkanizsai csendőrséget. A Tisza hullámai egy huszonégy évesnek látszó férfi holttestet vetettek a partra. A halotton fekete ruha volt s a pénztárcája ki volt fosztva. A fején ütéstől eredő hatalmas seb volt. A vizsgálatot megindították.

Agyonrugták a lovak. Mint Pancsováról jelentik, egy öreg 77 éves asszony, Sztoics Krisztina, pancsovai lakos a napokban este bement az istállóba megnézni, hogy a lovaknál nincs-e valami baj. Amint ott járkált a lovak között, az egyik oly veszedelmesen megrugta az öreg asszonyt, hogy néhány óra mulva súlyos sebeibe belehalt.

Kar a gépben. Mint Zombolyáról jelentik, az ottani Bohn-féle gőztéglagyárban súlyos szerencsétlenség történt a minap. Balassa Erzsébet 16 éves munkásleánynak a téglaprés hengere ugyanis jobb karját elkapta és azt teljesen összezúzta, úgy hogy a szerencsétlen leánynak a karját amputálni kellett. A vizsgálat folyik.

Fényképezési készülékek műkedvelőknek. Mindazoknak, akik a fényképezést, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az A. Moll cégnek (Bécs, Tuchlauben 9.) cs. és kir. udvari szállító 1854. óta fennálló fényképezési eszközök különlegességei áruházát, amelynek képes árjegyzékét kívánatra szívesen küldi bérmentve a cég. (a)

Fogzás.

Ugyan, adjatok a szenvedőknek SCOTT-féle Emulsiot és kiméjétek meg álmatlan éjszakától. A fogak minden fájdalom és bálhaj nélkül bujaak elé, fehérek, erősek és egyenesek lesznek.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védelmét a hálást kérjük figyelembe venni.

A gyermek szereti a

SCOTT-féle Emulsiot

és készségesen fogja azt szedni. Az emésztést, ha meg van zavarva, mindenkor helyreállítja és előmozdítja.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógytárban. 30j-72

INGYENES DIABOLO SZÉTOSZTÁS.

Szombaton, 1908. nov. 7-én, csak délután 3—5 óráig minden gyermek egy ingyen diabolo kap, aki érte jön.

Benó Testvérek ezeltől Kokits A. F. rövid-, divat- és játékaru kereskedés „A pillangóhoz“ Nagybecskerek.

TÁVIRATOK

A jövő évi költségvetés.

Budapest, nov. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délelőtt Széll Kálmán elnöklésével ülést tartott, melyen a kereskedelemügyi miniszterium jövő évi költségvetését tárgyalta. Az ülésen a kormány részéről Wekerle Sándor miniszterelnök és Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter jelent meg.

A költségvetést Nagy Emil előadó ismertette részletesen és ajánlotta elfogadásra, egyúttal javasolta, hogy a kereskedelmi miniszterium számára egy megfelelő új palota építtessék.

Utána Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter szólalt fel s rámutatott az államvasutak személy- és áruforgalmának nagy fejlődésére, ami az ország gazdasági fejlődésére vall. Kéri a költségvetés elfogadását s egyben pártolja Nagy Emilnek az új palota építésére vonatkozó javaslatát.

Nagy Ferenc nem látja az államvasutak fejlődését, mert az államvasutak budgetjében visszaesés mutatkozik. Felpanaszolja, hogy feltűnően sok a vasuti szerencsétlenség is, ami nem arra vall, hogy az államvasutaknál valami nagy rend volna.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter Nagy Ferencnek válaszolva, konstatálja, hogy az államvasutakra nagy teherrel nehezedett az alkalmazottak fizetésrendezése, az anyagkezelés megdrágult, ami mind sok terhet jelent. Miután még Nagy Ferenc panaszaira megnyugtatólag válaszol, ismételtén kéri a költségvetés elfogadását.

Az ülés folyik.

A választói jog.

Budapest, nov. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Jól értesült helyről határozottan hangoztatják, hogy a király megadta az előzetes szankciót a kormány választói törvényéhez s csak némely változtatást kíván. A király elhatározását tudatta is a kormányfővel s Andrássy Gyula gróf tóketerebesi otthonában most dolgozza át a király kívánságának megfelelőleg a törvényjavaslatot. A változás a törvényjavaslatban az lesz, hogy a városokban titkos lesz a szavazás.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter különben holnap visszatér birtokáról Budapestre s pénteken este 7 órakor megjelenik az alkotmánypárt körhelyiségében, ahol a párt tagjai előtt a választói reform törvénytervezetét fogja ismertetni.

Budapest, nov. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Aradról jelentik, Pécskán a románok gyűlést tartottak, a melyen a plurális választói jog ellen foglaltak állást. A románok a gyűlésből üdvözlő táviratot küldöttek a királyhoz.

Az amerikai elnökválasztás.

Budapest, nov. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) New-Yorkból sürgönyzik: Az amerikai államokban ma reggel 6 órakor kezdtek meg a szavazást az Egyesült-Államok elnökjelöltjeire. A küzdelem két jelölt, Taft és Bryan között folyik. A választás délután 6 óráig tart, amikor a választási iratokat, valamint a lezárt szavazó urnákat a község házára viszik, ahol azután a szavazatokat összeszámálják s azután kihirdetik az eredményt.

A német császár Ausztriában.

Budapest, nov. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Vilmos német császár holnap Ferenc Ferdinánd trónörökös meghívására az Ekartsa-kastélyba érkezik, amelynek vidékén két napig vadászni fog. A vadászatok végeztével, november 6-ikán, pénteken este 6 órakor Schönbrunnba megy, ahol királyunknál több óráig tartó látogatást tesz. Este 7 órakor a király a császár tiszteletére ebédet ad és 10 órakor elutazik Donaueschingenbe, Fürstenberg herceghez vadászatra.

A balkáni események.

Budapest, nov. 3. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Berlinből sürgönyzik, ottani diplomáciai körök határozott értesítést kaptak, hogy a cár megígérte György szerb trónörökösnek, hogy Bosznia annexióját nem fogja elismerni. Ugyanez forrás szerint a trónörökös kíséretét, Pasicot szentpétervári szerb követé fogják kinevezni.

Budapest, nov. 3. (A „Torontál” ered. távirata.) Szentpétervári jelentések arról adnak hírt, hogy az oroszországi déli hadtestek mozgósítását elrendelték. Hivatalos oldalról azt mondják, hogy ez csak gyakorlat céljából történik.

Budapest, nov. 3. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Londonból jelentik, ottani diplomáciai körökben az a vélemény, hogy a Balkán-kérdésben nincs újabb fejlemény s egyelőre nem is várható.

Egy másik londoni jelentés szerint holnapra várják oda a montenegrói külön megbízottak érkezését. A megbízottak Grey külügyi államtitkárral akarnak tárgyalni.

Budapest, nov. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szalonikiból jelentik, ott az a hír van elterjedve, hogy a török kormány az albánokat fegyverkezésre hívta fel.

Egy másik szaloniki-i jelentés szerint a kelet-ruméliai vasutak vonalait erős katonai csapatok őrzik, hogy a bolgárok esetleges merénylet terveit megakadályozzák.

Budapest, nov. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádi jelentések a Péter szerb király lemondásáról elterjedt híreket megcáfolják. Az tény, hogy Szerbiában észlelhető bizonyos mozgalom a király ellen, de ez nem öltött olyan mérvet, hogy a királyt lemondásra készítené.

Illetékes helyről ugyancsak megcáfolják azt a hírt is, mintha a szerb bojkottmozgalom megtorlására monarchiánk a szerb husbehozatal megtiltását tervezné. Ez annál is inkább lehetetlen, mert Szerbiával erre vonatkozólag érvényes szerződésünk van.

A Polónyi—Lengyel-pör.

Budapest, nov. 2. (A „Torontál” ered. távirata.) Polónyi Géza volt igazságügyminiszternek Lengyel Zoltán ellen indított pörét, a melyben a törvényszék Lengyel Zoltánt annak idején 3 havi fogházra ítélte, ma kezdte el tárgyalni a királyi kuria. Ma a pör anyagát ismertették.

Vasuti szerencsétlenség.

Budapest, nov. 3. (A „Torontál” ered. távirata.) Budaörsön ma reggel két tehervonat összeütközött, aminek folytán számos kocsis és nagy mennyiségű áru tönkrement.

Határidő-üzlet.

Budapest, nov. 3. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratkor a következő árakat jegyezték: Buza (április 1909.) . . . 24.78 — —
Rozs (novemberre) . . . 21.70 — —
Rozs (áprilisra 1909.) . . . 20.48 — —
Zab (áprilisra 1909.) . . . 16.90 — —
Tengeri (áprilisra) . . . 14.98 — —

Közgazdaság.

□ **A nagybecskereki szőnyeggyár kibővítése.** Az Első magyar torontali szőnyeg- és butorszővet-gyár nagybecskereki gyára legközelebb jelentékenyen fokozza majd termelőképességét. A vállalat tulajdonosa, Dungserszki Gedeon újabb 400.000 koronát fektet be a gyárba, melynek versenyképességét 30 új szőnyeg-szövőgép fogja emelni.

□ **Porcellángyár a Délvidéken.** Mint a Honi Ipar értesül, egy külföldi cég Délmagyarországon egy ipari empóriumában nagyszabású porcellángyártást létesít. A vállalat főleg a kereskedelmi forgalom tárgyát képező cikkeket fogja előállítani és mint ilyen hézagpótló lesz. A befektetés összege két millió koronát tesz ki.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken 1908. évi november hó 3-án megtartott heti vásár alkalmával:

buza	50 kg.	11.50 korona
kétszeres	"	7.50 "
rozsa	"	8.— "
árpa	"	7.30 "
zab	"	7.20 "
kukorica	"	6.10 "
repce	"	12.60 "
széna I.	"	10.— "
" II.	"	8.— "
szalma I.	"	5.— "
" II.	"	5.— "
burgonya 1 kg.	"	—10 "
disznóhús I.	"	1.80 "
" II.	"	1.70 "
juhús	"	1.04 "
sizr	"	1.68 "
marhahús I. 1 kg.	"	1.46 "
" II.	"	1.36 "
borjúhús I.	"	1.80 "
" II.	"	1.90 "

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1908. október hó 1-től.

Érkezik:

a) **A nagybecskereki pályaudvarra:**

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.
Szegedről: (mótorokosi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) **A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:**

Zombolyáról, Verseczről, Alibánáról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.
Csősztelekről: (keskenyvágányú vonal) délután 4 ó. 29 p.

Indul:

a) **A nagybecskereki pályaudvarról:**

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (mótorokosi) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) **A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:**

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Autalfalva—Pancsova és Alibánára reggel 3 óra 33 perc.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Csősztelekre: (keskenyvágányú vonal) délelőtt 11 óra 55 p.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

FIGYELEM!

PETRY JAKAB :: NAGYBÉCSKEREK

Ajánlja az igen tisztelt vevőközönségnek becses figyelmébe dúsan felszerelt raktárát a legújabb fazonban és legizlésebb kivitelben készült

férfi, női és gyermekruháit, valamint férfi- és fiu-kalap különlegességeit,

nemkülönb a legjobb minőségű bel- és külföldi szöveteket feldolgozó mérték utáni szabóságát, ugyszintén a saját műhelyében és felügyelete alatt készült női szőrmekabátokat, colliereket és karmantyukat. Nagy választékot tart szőrmével bélelt saját készítményű vadász- és gazdasz-kabátokból, asztrachán és másnemű prémsapkákból, valamint nyers prémekből is. Elfogad mindennemű szőrmearu készítményét vagy új fazonra való izlése átalakítását.

JUTÁNYOS ÁRAK.

895-x.15

PONTOS KISZOLGÁLÁS.

Árverési hirdelmény.

Alólírott közbirtokosság közhírré teszi, miszerint a tulajdonát képező, a Tiszán üzendő, Padé—Ada közt közlekedő rév

(komp) jogot,

valamint Padé határában a Tiszában üzendő halászati jogot

f. évi nov. 14-én d. u. 4 órakor Padén a közbirtokosság titkári hivatalában nyilvános árverésen örökösén eladja.

Közelebbi árverési feltételek a közbirtokossági titkárnál megtekinthetők.

Zárt írásbeli ajánlatok is elfogadtnak, melyekben kiteendő, hogy az árverési feltételeket ismeri s azokat ajánlattevő elfogadja.

Kikiáltási ár a rév (komp) jogra 32000 korona, a halászati jogra 4000 korona, vagy mindkét jogot összevéve 36000 kor. Bánatpénz az összeg 10%-a.

Padé, 1908. évi október hó 31.

999-3.1

Padéi közbirtokosság.

GARÇON LAKÁS

mely áll egy udvari és egy utcai külön bejáratu, elegánsan butorozott, egymásba nyíló szobából,

= kiadó =

MENCZER LIPÓT házában,

Melencei-utca 289/7. szám alatt.

995-x 1

5041/1908. sz.

A nagyikindai járás főszolgabirjától.

Pályázat.

Nákófalva községben rendszeresített és 1000 kor. fizetéssel javadalmazott II. segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Akik ezen állást elnyerni óhajtják, képzettséget, minősítést és eddigi alkalmaztatást igazoló bizonylattal felszerelt kérvényeiket a nagyikindai szolgabiroi hivatalhoz f. évi nov. 25-ig küldjék be.

A választás f. évi nov. hó 25-én d. e. 9 órakor Nákófalva községházánál fog megtartani.

Nagyikinda, 1908. év október 30.

996-3.1

Vogel.

tb. főszolgabíró.

RÁMPÁS

dr. Brájer Lajos
= szőlőjéből.

Kapható: =
Zápolya-utca I. sz.
(a házmesternél).

999-x 32

KÓNYA FERENC

papucsos mester

NAGYBECSKEREK HUNYADI-UTCA.

Kereskedő vevőinek szives
figyelmébe ajánlja dusan
felszerelt raktárát.

Leventai papucs kivitel.

Nagy raktár posztó
cipőkben (magas és alacsony).
férfi- és női, továbbá szögelt
papucsokban, pacsni és szögelt
bockorokban.

Pontos kiszolgálás. — Olcsó árak.

997-3.1

Vendéglő-megnyitás.

Az Árpád u. 638/15. sz. házban
levő vendéglő ujonnan át-
alakítva, mint

Vendéglő a Naphoz

018-x.8

megnyílt.

Mindenkor jó valódi borok
és egyéb italok, valamint
ételekről gondoskodva van.

Hirdetések

felvételnek a „TORONTAL“ kiadóhivatalában

Alapított 1872. évben.

Alapított 1872. évben

A NAGYBECSKEREKI TAKARÉKPÉNZTÁR

elfogad

TAKARÉK-BETÉTEKET

legelőzékenyebb visszafizetési módozatok mellett és engedélyez

JELZÁLOG-KÖLCSÖNÖKET

Torontálmegyeében fekvő földbirtokokra.

A kölcsönök árfolyam-levonás nélkül, teljes
összegben készpénzben folyósítatnak.

308-10.9